

V roce 1983 se v kanadském Torontu při operním představení poprvé nad jevištěm objevily titulky s překladem zpívaného textu. Titulkování se ujalo a postupně rozšířilo do operních domů celého světa. Dnes si už bez nich divák návštěvu opery ani nedokáže představit.

Spolu s novou technologií vznikl i nový typ překladatelské činnosti, velice vyhraněné a náročné. Snad vzhledem k relativní novosti tohoto jevu anebo proto, že k umění neodmyslitelně patří pluralita názorů a přístupů, je překlad operních titulků doposud disciplínou poměrně neustálenou, s řadou argumentů pro i proti, ale i odlišných přístupů k samotným překladatelským operacím. Tato diplomová práce si klade za cíl zmapovat historický vývoj a současný stav operního titulkování v České republice i v zahraničí z hlediska uměleckého, společenského i technologického a nahlédnout překlad operních titulků jak prizmatem vědeckých oborů lingvistických a translatologických, tak z hlediska hudební vědy i konkrétní divadelní praxe. Titulky se pochopitelně pořizují i pro účely televizních záznamů operních představení, avšak hlavním objektem zájmu této práce jsou titulky doprovázející živé operní představení. Případová studie v závěru práce na dvou vzorcích ilustruje specifika českého operního titulkování a konkretizuje teoretická východiska uvedená v prostřední části. Práce chce být přínosem pro teorii překladu i pro další vývoj české titulkovací praxe, počítá tedy se zájmem translatologů i odpovědných zástupců divadelních souborů. Vzhledem k tomu jsou navzdory vědecké tradici všechny citace zahraničních zdrojů uváděny v českém překladu s tím, že anglické originální znění citace najde čtenář vždy v poznámce pod čarou.